

N°. 45.

Pirmdienā 4. (16.) November

1868.

Rahditajs.

Geselschsemmes sīnās. No Pehterburgas: pahr Baireeschu tehnina weleschanošs, pahr Kolondas walsneeku, pahr jaunu awisi un pahr larra-eerohtišču kommissioni. No Warschawas: pahr Keisera dahwanu. No Odeffas: pahr wiltigahm naudas šheimehm.

Ahrsemmes sīnās. No Berlīnes: pahr Bismarcka wahjību un Brušču landagu. No Štreiku walses: dahšadas prettibas pret waldišhanu. No Itālijas: tehnina naudas truhfums. No Rohmas: pahwesta flummiba un zittas raišes. No Spanijas: Spaneeschi wehl rihlojāhs ar jaunahm eriteschahahm. No Konstantinopoles: pahr Kandiijas buhšhanu. No Japānas: Japāneeschu negantiba pret Brušču wehšneeku. No Mekikas: tur dumpji mittejuschees. No Seemel-Amēritas: pahr jaunu prezidentu wehlešhanu.

Zittas jaunās sīnās. No Mišgas: pahr šagabda famadību. No Kursemmes: pagasta teefas aplama darrišhana. No Pehterb. pahr jaunu fabriku. No Pīnanu semmes: pahr mahjītāja truhfumu Kuno fallā. Jaunatāhs sīnās.

Spanija. Latweeschu teateris Mišgā. Jaunas mohdes ūtkums. Grahmatu sīnā. Andeles-sīnās.

Keeliktāwā. Kugga-wehrgs. Wiltigās naudas tairšhana Dehpa-tā 1831.

Geselschsemmes sīnās.

No Pehterburgas. Kreewu awise „Saunais laiks“ stahsta, ka Baireeschu tehninisch schinnī seemā Pehterburgu apmekleschoht, bet tas notikšchoht Dezemberā mehnesī, kad augsta Keisera familija wiffa buhšchoht atkal tē galwas pilssehtā mahjoht. — Kolondas Rahna wehšneeks effoht eereišojis Maskawā un schinnis deenās gan atnahs tē Pehterburgā. Awise „Moskwa“ teiz, ka schis wehšneeks atneffoht to sīnanu, ka winnu walsē pawiffam padohdotees sem muhsu Keisera zeptera. Schis pats wehšneeks arr to falkoht, ka nemas ne-effoht teefa ta isdaudstnata sīnā, ka winnu Rahns gribbejis Bucharas Omiram palihgā eet, kad tas ar Kreewu-semmi lihwejees. — La kugga-wiršneeka baron Nektull lihkis — kas slihjis tad, kad tas kuggis „Aleksander Newski“ bohjā gabja — ter isnahjis turpat juhrmallā, no kurrenes tas 17tā Oktobēr us Kopenhageni aishwestis

un no turrenes to atkal schinnis deenās weddischoht us Pehterburgu.

No Pehterburgas. Ar jaunu gaddu Pehterburgā us augsta Keisera pawehleschhanu isdohšchoht jaunu awisi, kam buhšchoht wirskaksts: „Waldišchanas awise.“ Schinnī awise ween us preekšchu isfluddinašchoht wiffas augsta Keisera un ministērijas pawehleschhanas un sīnās. — Zitta sīnā turklaht stahsta, ka tā awise „Invalid“ tur lihds schim Keiserikas pawehleschhanas bij lassamas, ar šcho gaddu heigschotees.

Wehl no Pehterburgas. Sawā laikā jau stahstijam, ka no muhsu augsta Keisera isgahja tas padohms, ar zittahm waldišchanahm pahr to nospreest, ka tahs newaijadšigās sprahgdamas leelgabbalu bumhas tiftu pee mallas liktas un t. pr. Pehzāl dšēdeja, ko schinnī ruddent kommissionē faeefchoht kohpā Pehterburgā, kur to gruntigi ismekleschoht un pahr to nospreedischchoht. Taggad Pehterburgas awises stahsta, ka schi kommissionē jau effoht kohpā un us to no zittahm semmehm kungi fanahsluſchi, kas sawas faeefchanas turroht sem karra-ministēra Miljutina waldišchanas. Schi kommissionē neween pahr tahm sprahgdamahm bumbahm, ko Kreewu waldišchana usdewuse, bet pahr wisseem schaujameem karra-rihleem padohmu turrešchoht. Warram gan zerreht, ka schi fanahslchana bes labbeem augteem nepaliks.

No Warschawas. Augstais Kungs un Keisērs dahwinajis 15,000 rublus, ko lai isdalla teem zilwekeem, kas luhgšchanas rakstus Winnam peenesfuschī pa to laiku, kad Winsch bij Warschawā.

No Odeffas. Schējenes kohpmanneem un andelmanneem usgabjuschas bailes zaur to, ka starp

tahm wezzahm 50rublu scheinehm atrohdahs daschas wiltigas, fas zaur to israhdahs, fa laudis eet tahs wezzas ismiht prett jaunahm, fur par tabdahm wiltigahm, sinnams, neneefu nedabbu.

Ahrsemmes sinas.

No Berlins. Pruhfchu ministeru presidente grahfs Bismark wehl arween wahjfeh us semnehm mihtohht un jau fahf runnahht, fa wiinam laikam buhfschoht no fawa augsta ammata ja-atteizahs. Zaur leelahm darrifchanahm wiinfeh fawus spehkus ta mai-tajis, fa newarroht la peenahlahs, gulleht, jo meega truhfstohht un dokteri ar fawu gudribu schinni leeta nelo newarroht wiinam palihdseht.

Wehl no Berlins. 4. Nowbr. (23. Oktbr.) Pruhfchi fawu schagadda landagu eefahlfufchi. Keh-ninfeh fawa eefahlfchanas runna peeminnejis, fa fapuzeteem lungeem buhfschoht darba deesgan, pahf daschahm waijadfigahm buhfschanahm norunnahht un dauds fo islihdfinahht. Urri ihpafchas jaunahs eenahlfchanas waijagoht gahdaht, jo zaur dauds behdahm un gruhftibahm pagahjufcha neisdemiga gadda effohht leelas isdohfchanahs bijufchas, zaur fo wairaf isdohhts, neta eeenemts, — to nu wiffu waijagoht attal islihdfinahht. Tad wehl runnahjis pahf daschahm waijadfigahm, fas katra gubernija ihpafchi waijadfigahs, pahf teefas buhfschanu, faufchu ffohlahm u. t. p. Weibohht, la jau ikreis, peeminnejis, fa ar tahm zittahm waldischanahm Pruhfchu semme fchim brihfscham tahda draudfiba stahwoht, fa warroht gan meerah buht. Spaneefchu tautai bes kahdahm ruhphahm drohfschi warroht-attal, lai ta patte pahf fawu jaunuu un labbahu buhfschanu gahda un warroht zerreht, fa wiina to gan itt labbi isdarrifchoht.

No Chstrefu waltes. Schè waldischanai wehl arween papilnam darba ar faween prettigeem jeb dumpigeem pawalstneefeen. Jau sinam, fa bifkapi fihwejahs pretti teem jauneehm likkumeem un negribb un negribb isdohht waldischanai tohs laulibas rufkus, fo ta atpraffa. Dmuzzas erzbisfeem bij pee 10,000 guldehm strahpes nofazzihht laifs, kad lai tohs rufkus isdohd; tas laifs taggad pagahjis, wehl wiinfeh naw paklauffjis, tadeht ta strahpe jamalka un wiinam attal dohts jaunahs termins pee 20,000 gulschu strahpes. Schis erzbisfaps effohht landgrafs un dikti baggats fungs, kam ifgadda eenahloht wifsmasaf 200,000 guldesh. No gan tahds wihrs dauds istaifhs par naudas strahpi? — Numaneefchi pa fawahm awifehm Ungarus aisteefohht un falkohht, fa Ungari grihbhoht wiinuu semmi arr dabbuht fawa warrâ un to peedallihht fw. Stefana frohnam. Ungareem tas nepatihht un tee runna pretti, fa fchee to nebuht negribboht un fcheem tas pascheem buhtohht par pohstu ween, kad fcho kaiminu semmi fawa warrâ nemtu un t. pr. Nemeerigi Tschefi Beemija, fas waldischanahs pawehleschanahm huntejahs pretti un arri schihdus waijaja, irr nolikti sem karra-waldischanahs jeb

apfehgeretu kahrtâ un nu teem jaturrahs rahmi, ja negribb, fa karra-teefas tohs lai fohda.

No Italias. Ministeru presidentam Menabrea effohht dauds prettineefi un starp fcheem prettineefeen peederroht pats kehniinfeh un wiff kehniina namahs. Kehniinam fawâ namma-turrefchanâ usgahjis naudas truhfums un wiinfeh usdewis ministeram, lai pee kehniina namma isdohfchanam kahdu summu naudas wehl peeleeht. Bet Menabrea ne-effohht wis eedrohfschinajees walststeeffu tadeht bildinahht, un lai gan kehniinfeh wairaf reifas wiinam usstahwejis, no zittas puffes palihdribu gahdaht, tomehr Menabrea palizzis pee fawa prahta, — kamehr baggatais schihds Rohfschilts to waijadfigu naudu kehniinam dewis. — Ta tad tur kibbelehm wehl nekahds gals nerahdahs un pats kehniinfeh behdajotees pahf to, fa walstis parlamente drihf attal fanahlfchoht lohpa un wiinfeh tai newarrefchoht parahdiht, fa pa to gabdu jeb kahda leeta buhtu us preefchu tikfufchi. Ihpafchi tas wiinuu speefchoht, fa ta buhfschana ar Rohmu wehl neweenu fohli us preefchu naw gahjufe.

No Mohmas. Wezzajam pahwestam weffeliba attal paleeh fchaubiga. Stipri reiboni un gibbons tam beeft usnahfoht. Pahwests atfauzis to dokteri Malagoda wahrdâ, kam wiinfeh wifswairaf usfizz un tas teizis, fa ta flummida ne-effohht nekahda bailiga. Wezzajam fungam ar deesgan behdu un firdehstu wirfâ mahzahs, fas arri wiina muhfschu pahfina. Jo no Spanijas tif dauds muhft un flobfsterneefi atlaisti, fas pee pahwesta patwehrumu mellejohht, un gaidohht, fa drihf kahds fuggis pilns ar teem atrahlfchoht Rohmâ; tejenes muhkeem, gan negribboscheem, waijagoht ruhmi gahdaht preefch teem weefeen. Tad wehl pahwestam tahs behdas arr, fa keifers Napoleons tam speefchahs wirfâ, lai ar Italijas waldischanu faderrahs, jo wiinfeh fawus fargus ilgati newarroht tam atstahht. Un la rahdahs, tad arri Franzijas wehstneefks negribb agrafi us Rohmu nahht, kamehr tas buhs isdarrihhts. Ka nu to lai darra? Muhfts ahholts gan, bet taf buhs jahohfch.

No Spanias. Spanija wains naw ta pirma weenprahfiba, fas agraf bij, jo nu diwas partejas, weena grihb kehniina walstt, ohtra republiku un schinni leeta tas stihdis teem nebuht nebedjahs. Ka wezzai kehniineeni tas pa prahtam, to warr dohmahht un tadeht ta Franzija, netahht no rohbeschahm us-turrahs, fur wiinahs draugi tai weegli warr peektft un patektft, la katra brihdi stahw. — Spanija taggad wiffas wezzas gubernija un pilsehtu teefas (Suntas) irr nozeltas un jaunahs eetaifstas pehz tahdas wihjes, la fchee laikt pagehr un pagaidu-waldischana strahda ar likkumu dohfschanu arween jo prohjam. Wiffeen teem saldateem, fas dumpja laika deenesta bijufchi, teef 2 gaddi no deenesta atlaisti, unteroffizeeri dabhu wehl zittas gohda-maffas, bet offizeeri par to nekahdu atlihdfinahfchanu naw peenehmufchi, jo wiini atfihht to fawai tautai par labbu un par

gohbu strahdajufchi. — Pahr Kuba fallu stahsta, ka tur effoht dumpiueeki wehl arween kahjas un grihboht no Spanijas atkabhptees, bet netas par to wehl naw flaidribâ. Generalis Dulze, kas us Sawannu aishgahja, dabujis lihds to warru, tur teefas eetafihht pehz taggadejeem liffumeem, Kuba fallu eedallihht trijas gubernijas, awifchem wairaf brihwibas doht un wezzas waldischanas eeriktes uozelt.

No Konstantinopeles. Turku waldischana bohmajufe, ka wiffi winnas prettineeki grihboht no Kandijas aiseet, bet nu israhdiiees, ka tee ween grihboht aiseet, kas no Greeku semmes nahkufchi un kas ar to taggadeju buhschanu naw meerâ. Faschi Bei eefchoht us Greeku semmi, pats ismelleht, moi tee ishghajufchi Kandeefchi pateesi grihboht atpakkat nahht.

No Japanas. Tas jau lehti faprohstams, ka tahda tauta, kas pee saweem eeraddumeem un liffumeem til ilgus gaddus pastahwejufe, lehti naw eewaddama zittâ zekkâ, ko mehš par to labbaka pasihstam. Wehl gaddi paees, kamehr Japaneeschi eerandfihš, ka appaismotu Giropeeschu eeraddumi irr zilwezigati un derrigati nekâ winnu lihdsfchinigti eeraddumi un atfihš, ka ar fweeschineekeem newarr wis kâ strahdaht, kâ winneem prahtâ eefchaujahš. 25tâ August f. g. Bruhschu wehstneekam v. Brandt tâ nogahjahš Tokohama pilsfehtâ, ka Japanas ministera pawaddoni to us eelas isnerroja. Winsch patlabban bij bijis us farunnaschanohš pee ta Japanas ministera winnu trohna mahjâ un nu brauza mahjâ. Brauzoht winsch panahza to Japaneeschu ministere, kam kahdi 50 pawaddoni bij lihds. Bet kad Brandta lungs pats brauza un winna jahstneeks wahgu paklatâ fehdeja, — kas laifam arri dsimts Japanees bija, — tad winsch drihš ministera rindai bij garram. Bet tas Japaneescheem nepatiffa; winni kluppa Brandta jahstneekam wirfâ, to breshdamî israhwa no wahgeem un labbi ispehra. Japanâ effoht tahds eeraddums, ka til saldateem effoht brihw, buht par kufchereem un par jahstneekem un fweeschineekeem tad waijagohht to brihwibu isluhgt, kad winni grihboht zittadi darriht. Brandta subdsibu pahr to Japaneeschu teefas nemas negribbeja peenemt; bet kad tas draudeja pawiffam aiseet probjam un pee sawas waldischanas par to subdfeht, tad Japanas ministers liffa pee eelu stuhreem peefist grahmatu, ar to winsch to nepareisu notiffumu noschelo. Tomehr fweeschineeki netizz wis, ka ta paliffchoht ta pehdeja reisa.

No Mexikas. No turrenes nahht sinnas, ka wiffi nemeeri un dumpji nu effoht pabeigti un dumpineeku waddoni, uswarreti, aishghufchi fur kahjas nefs. Presidentam Suarezam taggad wairaf wakkas ar semmes eefchigahm waijadfibahm darbotees. Bet tē arr' nu gandrihs iit wifs truhstfoht. Andele, fshlas un fabriku buhschana wehl gnllfoht pohstâ un wiffadas waijadfigas eerikteschanas no jauna ja-eefahh. Pee kam atkal truhstf deesgan appaismotu un prahtigu wihru nu

gan drihš newarroht sadabbuht derrigus wihrus preefch ministerijas. Semmei ne-effoht gandrihs nelo ko pahrdohht us zittahm semmehm, — kâ tad jel lai andele warr jelt? Pahr to nu gau naw ko brihnotees, kad apdohma, ka ta semme kahdus 40 gaddus no weetas weenâ nemeerâ bijufe, bes ihstas waldischanas un lohpschanas. Tapehz taggad Seemet-Amerikaneefchi stiprafi fahfoht runnaht, ka Mexiku arri winneem waijagohht nemt sawâ warrâ un tas ar laifu gau arri notifs.

No Seemet-Amerikas. Wehlatas sinnas, kas no turrenes nahkufchas, wiffas apleezina, ka generalis Grants par presidenti us nahkameem 4 gaddum iswehlehts. Par to gan japreezajahš, kad tâ notizzis, jo sinnam no agrakahm sinnam, ka Grants irr prahtigs wihrs, kas wiffu darra ar labbu apdohmu, nelo nepahrsteidj un nelo arri nenokawe. Berrejam tadeht, ka us preefchu wairaf meers pastahwehs un labbaka fatiffchana buhs winnu paschu starpâ. — Wehl to daudsina, ka Seemet-Amerikaneefchi karsti grihboht Kuba fallu Spaneescheem atpirt un ka derretaji jau effoht us Spaniju braukufchi. — Ta sinna pahr presidentâ iswehlechanu taggad til ahtri pa wiffu pasauli isplattijufehš: pagahjufchâ reija, 1864tâ gaddâ, kad presidentu wehleja, ta sinna til pehz 13 deenahm fchajpuff' Atlantijas juh-ras atnahza, bet taggad jau pa 24 stundahm to sinna un to isdarrija tas telegrafa kabelaš, kas juh-râ gremdehts. Gan wehl Dezembera mehnefi buhschoht ta pehdeja wehlechana notift, bet to jau drohfschi sinnoht, ka tapat buhs palift, kâ taggad iswehlehts.

Zittas jaunus sinnas.

No Nibgos. Sawada waffara mums bijufe, sawads arr tas ruddens. Karsta un sawfa bij wasfara, drehgus un lehns ruddens, par ko Deewam firsuigi japateiz, jo mahjas lohpiari, kam bariibas mas ween dabujia fagahdaht, taggad wehl arween warr eet gannos un to majunu bariibas aistaupihht us garro seemu. Kâ wifs jits retta leeta, tâ arri tas, ka schinnî laikâ wehl pehrkonu peedsihwojam. Mehš Nibdsineeki gan til no tahlenes 24tas Oktobher wakkarâ to redsejam, bet dsirdam, ka us semmehm daschâ weeta tas effoht lohiti bahrgs bijis un zittâ weeta eefpehris. Sturme no wakkareem bij stipra ar leetu un kruffu, kas plohsjahš ohtrâ deenâ wiffu deenu. Sa Deewo to ruddeni wehl ilgat firtu us-turrehs, tad laifam seemu weeglat pahrdshwofim. Irr gan mums arr tahdi gaddi bijufchi, kad pirmais sneegs nokuffa un pa atwentehm wehl warreja lohpiarus fchur tur paganniht.

No Kursemmes. Mahjas weefim gan nebuht nepatihht pahr sawas tautas netiffumeem runnaht, bet tomehr pahr wisseem newarr wis kluffu zeest, ih-paschi pahr tahdeem, kas nupat schinnî laikâ noteek. Khabâ Kursemmes draudse pagastateesa liffufe sawam fribweram noralfiht subdsibas grahmatu. Skribweram, kâ jau sinnamis, arri waijadseja sawu wahrdu

tè parastitit appalschâ. Bet kad skriheram ta sub-
dsiba nerahdijahs riftiga, tad wiasch sawu wahrou
gan parastitija, bet — lâ tam pehz liffumeem brihw,
peeshmeja arr klast, ka ta subdsiba nesaeijohit wis
ar wiinna prahtu. Kad teefaswihri to rastu lassija,
tad tee ditti apstaitahs pahp tahdu skrihera rupju
drohschibu, turreja teefu un nospreeda tam 30 speeka
fitteenus. Sinnams, ka skriheri gan sauza preef-
schâ un gribbeja to spreedumu us weetas isdarriht.
Sabihjees skriheris nehmahs teem parahdiht, ka
tahda darrischana effohit liffumeem pretti, bet tas nelo
nelihdseja; tad skriheris, gribbedams pahp to tah-
lal subdseht, luhdsa, lai to speeduma isdarrischanu
wehl kahdas deenas uskawe; bet warmahziga teefa
to neklausija un skriherim neatliffa zits padohms
no naggeem isglahbtees, ka weenigi zaur behgshanu.
Wiasch eebehg sawâ istabâ, kas teefas-istabai blat-
kam, un, kad tam passat dsennahs, tad pa lohgu
laukâ un aisbehg pee mahzitaja. Tiffai tè wiasch
atradda meeru un patwehrumu preefsch tahs stipras
teefas. Sinnams, ka taggad schi leeta pee augsta-
kas teefas teef ismellela un warmahfeem buhs
gruhsta atbildschana. — Scho sinu atraddam wahz
awises, fur sazzichts, ka tas effohit notizzis A....
pagastâ. Wai pee Latweefcheem wehl tâ warr no-
titt? To lehti newarram wis tizzeht, jo Latweefchi
schinnis laifos liffumus passihst un teem paklausigi
buhdani, sinn, lâ teem jaisturras. Laikam tas
buhg gaddijees kahdâ tumfchâ Walleneefschu faktâ.

No Pehterburgas. Schinnis deenas kahds
Franzijas lohpmannis Keil, Pehterburgâ atnahzis
un Kreewu awise „Golos“ stahsta, ka schis lohpmannis
effohit nahzis, tè Kreewusemmè eetaisihst leelu
dselsu maschinu-fabriki, fur preefsch Kreewu dselsu-
zefkeem taifschohit lokomotiwes un wiffas zittas dselsu
waijadshas. Tas lohpmannis ar saweem andeles-
namma beedreem gribboht to fabriki buhweht Kreewu
semmes deenwiddus puffè tahdâ weeta, kas naw pa
tahp no Urala kalneem nedj no mellahs juhbras. —
Ja tas tâ notifschohit, tad warroht zerreht, ka
drihs Kreewusemmei wais newaijadsefchohit no ahr-
semmju fabrikeem sawas dselsu waijadshas pirkt.

No Pinnu semmes raksta, ka tai pee Sah-
musemmes basnizteefas peederrigai Runo fallai no
30ta Nowember 1866 truhfstoht mahzitajs un bas-
nizteefai lihds schim ne-effohit isdeweess preefsch schahs
draudses kahdu mahzitaju sadabbuht. Tadeht schi
patte basnizteefa luhgufe Pinnu basnizteefu Ubo pilz-
sehtâ, lai preefsch schahs pee Pinnu tautas peeder-
rigas draudses palihdsoht mahzitaju sagahdacht un
nu schi basnizteefa tuhlin pasluddinaschanu islaiduse,
zaur lo usaizina mahzitaju kandidatus, lai pa 90
deenahm pee Sahmusemmes basnizteefas peemeldahs
tee, kas scho mahzitaja weetu gribb peenemt. Pahp
tahdu truhfumu mehsh sawâ semmè gan wehl nekad
ne-effam dsirdejuschî.

Zaunakahs sinnas.

No Pehterburgas. 1mâ Nowbr. (teleg.). Augstais
Kungs un Keisers ar utasi patwehlejts pa wiffu walstibu
rekruschus nemt, 4 no 1000, ar lo armiju un stotti pilz-
nigu darriht. (Us preefschu pahp to plachakas sinnas.)

No Pehterburgas. Preefsch muifschas, to Keisera
glahbejam Kommissarow-Kostromskoi gribb pirkt, lihds Sep-
tember mehnescha beigahm irr eenahfuschî 79,271 rubl. 88 kop.

No Munchenes. 28. Oktober (9. Nowember) telgr.
Augsta Kreewu semmes Keisereene 14tâ (2trâ) Nowember
tè eereifschohit.

No Wilmuddes. 8. Nowbr. (27. Oktbr.). Edinbur-
gas erzogs prinzis Alfreds waffar aisbrauzis ar to luggi
Galatea un usnehmis zellu apfahrt wiffai pasaufei.

No Parishes. 26 Oktbr. (7. Nowbr.). Kechnineene
Stabella ar sawu laulatu draugu un behrneem, schinnit
nakti tè eereifsoja.

No Parishes. Tunis walstes walbineets jeb Beij
attal pee kahda schesenes bankeera eemalfajis 60,000 fran-
kus, ar lo lai lihdsina wiinna wezzus parradus. (Pahp
scho walsti sawâ laikâ Mahjas weefsh deesgan stahstijis.)

No Madrides. Daschi zilwest ar warru eelausu-
schees pahwesta wehstneela (Nunzius) nanmâ un ar warru
pagehrejuschî, lai tas suhta preefterus pee lihku pawaddi-
schanas, — lo tas tomehr ne-effohit wis darrijis. Schee
warras-darritaji tiffa fanemti zeel; bet pahwesta wehstneets
pats pahp teem luhdsa, lai laifschohit wakkâ — ar to pa-
rahdidams, ka wiinnam meera dohmas.

No Nujorkas. Dumpineeku barri Kuba fallâ irr
isfchiruschees un masafos pulkos apfahrt wafajahs lau-
pidami.

Spanija.

(Statt. Nr. 44. Beigumâ.)

Kad Ferdinands un Stabella pahp Spaniju wal-
dija, isbrauja 1492trâ gaddâ Kolumbus, juhbras zellu
us Rihta-Indiju melleht, un atradda Ameriku, fur
Spaneeschi few leelas, baggatas semmes peefawinaja.

Tas pats Ferdinands eezehla inkwifizijas teefu.
Gefahlumâ inkwifizija bija til preefsch Schihdeem
un Maureem eezelta, kas kristigu tizzibu peenehmu-
schi, pasleppeni us sawu wezzu wihsî Deewam kal-
poja; arr tahdi kristigi, kas no kattoku tizzibas at-
kritta, tiffa no wiinnas teefati. Wehlakt liffa Spa-
nijas kehniwi wiffus, kas laizigai un garrigai wal-
dschanai pa prahtam nedarija un nerunnaja, no
schahs teefas teefacht. Inkwifizija bija Spanijâ breef-
miga teefa un padarrija dauds nelaimes. Kad kahds
tiffa wiltigi, nepateesi apsubdsehts, tad tas glahb-
tees newarreja un bija pasuddis; jo inkwifizija ne-
stahdija apsubdsetaju apsubdsetam prettim, nedj klau-
sija leezineelus, bet ar mohzischanu us daschadu
wihsî apsubdsetu spaidija, lai tas til isfakta, lo
teefa pagehreja. Kad schis mohlas newarredams
isturreht, to teiza, lo no wiinna gribbeja dsirdeht,
tad wiinnu pasuddinaja; tahdus pasubdinatus sa-
dedsinaja us ugguna fahrtu. Taggad irr aprehfi-
nahs, ka Spanijâ no inkwifizijas lihds 32 tuhfto-
scheem zilweku irr us ugguna fahrtu fadefsinati
un gan desmitih wairak us zittadu wihsî bahrgi
strahpeti. Pehdigos laifos gan tee no inkwifizijas
noteefati netiffa ar ugguni strahpeti, bet us galeh-

rejm fubtiti. Galebres irr fuggi; wiinnäs teef no-
teefatee, kam ja-aire, ar kehdehm pee feenas peekalti.
Tabda strahpe irr arr gauſchi bahrga strahpe.

Ferdinanda un Isabellas meitu apprezzeja Wahzu
keifera Matſimiliana dehl; ſcha pahra dehl Kabr-
lis mantoja Spanijas frohni.

Lai laika bija Spanijas kehniſch wiſſleelaj
waldineekſ pafaulè; jo Kabrlis bija par Wahzſem-
mes keiferu iswehlehts; tur wiinnu fauja Kabrli V.
Winnam peederreja Spanija ar tahm jaunahm ſem-
mehm Amerikà, Neapeles walſts un Sizilija Italija,
Hollanda un Belgija, un tahs ſemmes, kas taggad
Ghſtreiku keiferam peederr, un ais Rihta-Indijas Fi-
lippinu fallas, kas toreis tiffa no Ferdinanda Mage-
lana, pirma pafaules apbrauzeja, uſeetas; tadeht
warreja pateefiba no wiinna fazzicht, ka wiinna wal-
ſtibà faule nenoeet. Tad pat ſtahweja Spanija
wiſſaugſtati warrà, bet tad arr ſahla ar wiinnas
ſpehku atpaffat eet.

Kahrta dehlſ Filippſ II., no ka neilgi atpaffat
M. w. irr ſtahſtibts, greeſa ſawà ſirdſlepnibà un
bahrdſibà leelu nelaimi us Spaniju. Wiſſa ſelta
baggatiba, ko no Amerikas fuggòs us Spaniju
wedda, Spaneeſcheem nelo nelihſeja; Filippſ tif us
pohſtu waldija; ar inkwiſiziju wiſſch wajaja wiſſus,
kas tizzibas un walſtibas leetas pehz brihwibas tih-
loja. Wiſſch nolectaja un isdſinna no Spanijas
darbigohs Maurus un gribbeja ar warru Ewange-
liuma gaiſmu Hollandè isdſehſt; bet Hollandeeſchi
fazehlahs prett Filippu, isdſinna Spaneeſchus no ſa-
was ſemmes un eerikteja republiku (brihw-walſti).
Anglu kehniſeene bija Hollandeeſcheem palihgu ſnee-
gufe; Filippſ, pee ſchahs grippedams atreehtes, is-
rihkoja leelu karra-ſpehku un dauds fuggus, lai eet
Angliju eenemt; Deews netahwa wiinna eefahroſcha-
nai peepilditees; leela wehtra fadauſtija fuggus un
nogremdeja karra-ſpehku juhras dibbeni, ka mas ween
isglahbahs.

Filippſ beidsahs ar to niſnu ſlimmibu, ar ko Gro-
dus bija mirris.

Tee waldineeki, kas pehz Filippa no ta paſcha dſim-
muma Spanija waldija, bija ſchwalki un nepratta
par ſemmi gahdabt; tadeht Spanija grimma arweenu
wairaf neſpehka.

Schis dſimmums waldija lihds 18ta gaddu ſim-
tena eefahkumam, tad ismirra.

Nu iszehlahs leeli karri ſtarp Franzijas lepno keh-
ninu Ludwiki XIV. un Wahzu keiferu Leopoldu I.
Wahzu keifers gribbeja no ſawas, taggadejas Ghſt-
reiku keifera familijas Spanija waldineeku eelift;
jo ismirruſe familija bija weens ſars no ſchahs ſa-
milijas; Franzijas kehniſch tihkoja ſawai familijai
Spaniju eemantobt; wiſſch arr bija radda ar is-
miruſchu Spanijas kehniſch dſimmumu.

Pehz Franzijas kehniſch prahta notiffa. No ta
laika lihds ſcho gaddu waldija Burboni Spanija.
Schee nebija labbaki waldineeki, nekà preeſchejei, bet

bija tahdi paſchi ſemmes pohſtitaji; ſemme paliffa
ſem wiinnu waldſchanas arweenu nabbagala; zittas
tautas atnehma baggatohs ſemmes gabbalus Amirikà.

Lai nu gan til ilgus gaddus Spaneeſchi no ne-
prattigas waldſchanas bija apſpeeti un wehrgoti,
taſchu tautas labbajs gars nebija noſlahpejams un
parahbijahs, kad Napoleons I. gribbeja Spaniju ſa-
wai walſtei peelift. Spaneeſchi turrejahs ſtihwi un
neapnikkuſchi wiinna eegribbai prettim, un ar Anglu
palihgu wiinni Franzuſchus ap to paſchu laiku, kad
ſchee, no Kreewu ſemmes isdſibti Wahzſemmè bija
pawiffam uſwarreti, no ſemmes isdſinna lauka un ſauza
ſawa preeſcheja kehniſch dehlu atpaffat par waldineeku.

Schis, Ferdinands VII., bija leels leefulis, wilt-
neekſ un nepateizigs; Spaneeſchu tautai par win-
nas isleetahm affinihm un mohſahm, ko bija zee-
tuſe, lai wezzu kehniſch familija warretu waldicht,
wiſſch atmaſtaja ar wezzahm, no ſweſcheem nozel-
tahm eeraſchahm, kas tif preeſch tautu apſpeecha-
nas irr isgudrotas. Tif ko Ferdinands bija kehniſch
warrà eekuis, tad wiſſch tublin tahs brihwafas ee-
riktes nozehla, eezehla atkal inkwiſiziju, fauja Jeſui-
tus atpaffat, atdewa leellungu kabrtai to brihwibu,
ka wiinnai netahdas nodohſchanas krohaam naw ja-
dohd un klaufija ween us Kamarillas eeſtahſtiſcha-
nahm un liſchſchenu.

Par Kamarillu fauz Spanija tohs leelmannus
un garrigneekus, kas ap kehniſch irr un luhko wiinnu
ar ſaweem padohmeem us to greeſt, lai wiſſch tif
par wiinnu labbumu ween gahda.

Par Jeſuiteem fauz weenu kattoku garrigneeku
ſabeedroſchenu, kurra Luttera laika no weena Spa-
neeſchu leellunga, wahrda Ignaz Lojola, tiffa dib-
binata. Schi ſabeedroſchana iſeet us kattoku tiz-
zibas wairoſchenu un aisſtahweſchenu; tahda ſa-
beedroſchana neubtu ſmahdejama, ja wiinna ween
taifnus zellus ſtaigatu; bet wiinna us wiſſadu wiſſi
ar labbu un kaunu dſennahs ſawu mehri panahft.
Jeſuiti irr prahta apgairmoſchana niſni eenaidneeki
un grihb par augſteem mahziteem, ka par ſemmeem
un nemahziteem waldicht. Pafaules ſtahſtòs ſtahſta
dauds no wiinnu negantahm mahzibahm un darbeem;
tadeht wiinnai netur neteef eeraudſiti un teef wiſſàs
ſemmes wajati; jau 18ta gaddu ſimtena beigàs
wiinnus gandrihs no wiſſahm walſtibahm isdſinna;
taf pehz tahda laika wiinnai pratta ſchur un tur ee-
perrinatees.

Tà ka Ferdinands Spaneeſchus apſpeeda, newar-
reja tee, kam tautas labllahſchana ruhpeja, pazeest;
wiinnai dumpojahs prett tahdu netaiſnu un nepatei-
zigu kehniſch. Gefahkumà wiinneem laimejahs un
kehniſch tiffa ſpeests, kahdas brihwibas atdohft. We-
laki fauja kehniſch draugi Franzuſchus palihgà; ſchee
uſwarreja brihwibas pahſtahwetajus. Tee tiffa tad
wajati; ko no wiinneem notwehra, tas tiffa zee-
tumà meſts, wai pee karratawahm uſlahrts, wai
us zittadu wiſſi nolectahs; kas ismuffa, tas gahja

us Ameriku un kahwahs tur prett kehnina farra-
spehku. Gandrihs wiffas semmes, kas Amerikā Spa-
nijai peederēja, tai laika atkrita un eerikteja few
republikas.

Sebschu brikwibas pahrstahwetaji un draugi tā
tiffa apspeesti un waijati, tal brikwibas garru ne-
spehja noslahpeht un pehz ihfa laika kehnina pascha
nams wiinu mohdinaja un few par palihgu fauja.

Kehninam Ferdinandam VII. nebija dehla, kas
warretu wiina frohna-mantineels buht, un tadeht
waijadseja pehz liklumeem wiina brahfam, wahrdā
Karlos, frohni mantohht. Kehnineenei Kristinei tas
nepatikka; wiina peerunnaja kehnina, lai us liklu-
meem neluhko un lai fawu wezzako meitiau Isabellu
nosalka par frohna-mantineezi un, kamehr Isabella
usaug, Kristini paschu par Spanijas waldineezi.

Ferdinands VII. nomirra, un Kristine palikka par
waldineezi, kamehr meita usaugtu. Karlos, Ferdi-
nanda brahlis, nebija ar tahdu brahsta nosazzifchanu
meerā, sahka dumpotees un prett Kristiani farru west;
us wiina puffi bija garrigneeki.

Kristine nestinnaja few zittadi nekā palihdsfetees,
kā brikwibas draugus few par palihgeem usfaukt un,
lai tauta wiinu paschu aisstahw, wiinai waijadseja
tautai daschas pagehretas brikwibas doht. Wiina
safauza no tautas iswehletus wihrus, kas lai wez-
zus liklumus pahrfatta un palihds waldifchanai lik-
lumus doht.

Schahdu eerikti fauz Spanijā „Kortes;“ wiina
to paschu apsihme, to Anglijā un zittās semmes par-
laments. Kortes bija lihds schim diwi dalkās ee-
dallitas; pirmā dalkā jeb senatā atraddahs kahdi 200
leelmanni, kas wiffi no waldifchanas tiffa preefch
tam iswehleti; ohtrā dalkā fehdeja 349 tautas ais-
stahwetaji, kas no tautas tiffa iswehleti.

Karlos ar fawem palihgeem, kurrus par „Karli-
steem“ fauja, nebija weegli uswarrams; karsch plo-
hjahs wairaf, nekā 7 gaddus, un pohstija nescheh-
ligā wihse Spaniju, kamehr Kristine wirsrohtu dab-
bujā; wiinas karrotajus fauja par „Kristineem.“

Karlos irr mirris; bet wiina dehlu ar fauz Kar-
los, kurfch tāpat, kā tehws, pehz Spanijas frohna
tibko, un schā zeenitajus fauz arri par „Karlisteem.“

Isabella bija pa to starpu peeauguse un wiinai
waijadseja sahlt waldbiht. Kristine, lai warretu patte
wehl waldifchanas leetas maiftees, ismekleja Isa-
bellai gaušchi glehnu wihru, tad zittas waldifchanas
negribbeja eeredseht, ka tahsreiseja Franzijas kehnina
Ludowika Filippa nodohms isdohtohs. Ludowikis
Filipps, no Burbonu dšimmuma buhdams, kahroja
Isabellu ar fawu dehlu saprezzeht, lai wiina dehl
warretu par Spanijas kehnina tikt; to zittas wal-
difchanas neuskahwa; tatschu apprezzeja wiina dehl
Antons, tā faukts Mongpangfjehs (Montpensier)
herzogs, Isabellas jaunako mahju; schis arr kahro
pehz Spanijas frohna, un taggad teel awises daudj
no wiina runnahs.

Isabella sahka 1843 gaddā waldbiht. Wiinas
waldifchana nefahdu labbu nedarrija, bet arr tik us
semmes pohstu isgahja. Lai wiina gan Kortes ee-
rikti nenozehla, tad tomehr weenreis dohtas brikwi-
bas pahhinaja, fur warredama. Tee, kas waldifcha-
nas ammatōs stahweja, tee par fawu labbumu ween
gahdaja un, semmi aplaupidami, fagrahba few lee-
las baggatibas; zitti, kas wiinōs nestahweja, atkal
isgahja us to, schohs gahst, ka paschi wiinu wee-
tās warretu eestahtees. Arri daschadas schkirfcha-
nabs tautas starpā sahka radditees; ilkatei no tahm
schkirfchanahm irr fawas pagehreschanas un faws
mehrkis. Behbigōs gaddōs, kā jaw awises effat laf-
fijufchi, daudreis dumpis iszehlahs; tatschu waldif-
chana wiinu spehja fluffinaht, tadeht la wansch
pa leelakai dalkai no weenas schkirras ween tiffa ee-
fahltis; bet schai gaddā wiffas schkirras faweenotas
fazehlahs prett neleetigahs waldifchanas un nedbetas
laika tiffa Spanija no nepateizigas Burbonu sug-
gas, kas nefad nebija mahzibu peenehmuse, atpestita.

Tē arr japeeminn, ka Spanijā kehnina behrnus
par „infanteem“ fauz, kā pee mums keiseru behrnus
par leelfirsteem un zittās walstibās par printfcheem;
Spanijas frohna-mantineelus fauz par „Asturijas
printfcheem;“ Asturija irr kahda dalka no Spanijas,
un atrohдахs seemeka puffē. Spanijas muischnee-
lus jeb leellungus eedalla herzogōs, grafōs, marki-
fōs, baronōs un hidalgōs; daschus no winneem fauz
par „grandeem,“ kas leelmanni nosihme; scho no-
fauhfchanu wiini irr wai no dšimmuma manttoju-
fchi, wai arr paschi no waldifchanas nopelnijufchi.

Taggad gan wehl newarr sinnahht, kahdu waldbi-
fchanu Spaneeschi few iswehlefees, jo awises dasch-
daschadi par scho leetu stahsta; bet tatschu jadohma,
ka Spaneeschi tahdu waldifchanu eezels, kas brik-
wibu proht zeenihht un gahdahs, ka Spaneeschi no
wiffahu wainahm un kaitehm, kas winneem no sliht-
teem waldineekeem padarritas, warr atpuhstees un
atweffefotees un to weetu, kas winneem Ciropas
tautu starpā peederr, atkal warr atnemt. S. A.

Latweeschu teateris Rihgā.

Pagahjufchā fwehtdeenā tiffa Rihgā jau ohtru reisi Lat-
weeschu wallodā teateris jeb kumediasch spehlehts. — No
Latweeschu feeweeschu beedribas apgahdata tiffa teatera
spehle turnhalles nammā noturreta. Turnhalles sahle ar
skattitajeem bij tā bahstin peebahsta un to usskattoht tau-
tas mihletajeem firds itt fewifchki tiffa aisgrahbta. So
is schahdas fapulzefchanas warram redseht, ka Latweeschu
kruhtis jaunš un spehzigs garš mahjo. Teem spehletajeem
un spehletajahm irr jafalka daudskahrtigi paldees, par to
leelu puhliu, to wiini bij isdarriht usnehmušchees, ne
fewis labbad, bet truhlumu zeesdameem par labbu. Kad
skattitajus un spehletajus tohpā stahdam, tad arri redsam,
ka ar laiku no schahdahm israhdfchanahm daudj wairaf
warram zerseht. Ipašchi kad to pahreel, ka spehletaji ne-
wa derrehti algadschi, bet tautas jauna audse, kas ne-
kaunahs Latweeschu behrni buht. — Tē, tee pušlohtaleh-
zeji, kas fawu mehli us mahzu wihfi ar makti lauja, warr

mahzitees, ka tas nelahds tauns naw, dsimtam Latweetim buht un ka tikkai melloht, wilt un nelahrtigi dsihwoht irr tauns. — Tadeht sché weht reisi wisseem zeen. spehletajeem falku paldees un arri teem, kas wissadâ wihsé palldseju schi, falku sirsnigi paldees.

Kad teatera spehleschanu apraksta, tad arri jafalka, kahds stikkis spehlehts, ka kattris spehletais sawu schirru isdarrijs un ka stattitaji ar scho spehli meerâ bijufchi. Tâ wissu aprakstih un isteitt, ka to pee zittu tautu teatereem mehds darriht, mehds sché newarram, jo schi spehleschana irr mihlestitas darbs un schirafotam sragam sohbus luhfoht buhtu kohti netaunigi. Bet to, zeen. spehletaji, par faunu nenemseet, ka kahds wahrdus par Subsu spehleschanu un ihpafchi par paschu Jochtu spehli peemianeschu. Dizeet, ka to nedarrischu Sums pahrmestdams, bet Subs zeendams un tautu mihledams. Darbs meisteri darrina, tapat arri irr ar muhsu teatera spehletajeem: mehds zerrejam, ka wiwai ar laitu dauds drohshaki stattitaju preefschâ stahwehs nu pee spehleschanas kattris tâ (sewi istur-resees) usweddissees, ka wiwai lahrtâ tam to wehle. Jo tas, kas kungs irr, nedrihtst ka semneeks uswestees un kas kara-wihra mundeerina stahm, tam arri tâ kara-wihram irr jaturahs. Tapat arri irr ar farunnaschanahm; jo augstu kungu kambardâ tâ wis nemehds tehrseht, ka trohgâ. Lahdeschana, wella peesaukschanas un negohdigas runnas ihpafchi, kad dahmas irr slahst, nenoteel augstmannu starpâ. — Turpretti spehletajeem ihpafchi us kabrtigu runnaschanu, staidru galla wahrdi isteiffchanu irr dauds publes jaleef un no zittu wallodu maissumem kohti jafargahs. — Pee schi stikka irr gan wairak tam waina, kas wiwai farakstijis. Pahrtulkotajam tahdu stikka gan newaijadseja preefsch Latweescheem ismekleht, jo dauds labhaku Jochtu spehlu aprakstischanas newa nelahds truhkums. Itt ihpafchi irr jaleef wehrâ, ka teatera spehle to wissu israhda, ka lauschu starpâ daschahdâs labrtâs noteel un mahza, ka zilwefâ fauna freds-apstinnaschana zaur lifteni tohp lauka, ka wilstibas darbi to pelnitu algu dabbu un ka gohda prahts un pastahwiga mihlestita, lai gan zaur dauds zeefschanahm lohjita, tomehr pastahw un tee, kas mihlejeschees to uswarreschanas trohni manto.

Teaterim wajjaga buht ka floylat, kurrâ zilwefâ meefgi un garrigi teel pazelis un us labbeem zeffeem staigahst mahzhts. Zaur teateri buht tautu pee atstischanas weht un rahdiht, ka fleppeni darbi fleppenibâ wiss nepaleef. Zaur teateri buht kaudim jochtus rahdiht, un eeffsch scheem israhdiht, ka mulstiba un netikkums ar prahtibu zihnahs. Tad buht zaur teateri wallodu un poesiju (dieesmu kunst) koht, jo preefsch schi darba te irr kohti leels laula.

Itt ihpafchi buht kaudim is wiwai paschu dsihwes lahrtas notikkums preefsch azzim zelt. To wissu tâ israhdiht, ka stattitais lihdj ar spehletajeem sawu garru warr saweenohst, to, ko rahda, warr saprast un ar sawu dsihwi fahldschinadams eeffsch ta labbu preefschijimi atrast. Kad tas tâ noteel, ka sché irr minnehts, tad zaur teatera spehli tautas apgaismoschana tiks pawairota un tad arri tautas gohds augst. Turpretti tahdi stikka, ka tas, ko spehleja, tautas gohdam stahdi darra, jo zaur farunnaschanu, fur gandriht treschais wahrdus irr wels, tautâ neteel zelta, bet dsikaki padibinâ stumta. To nu gan irr japeeminn, ka teatera spehles farauhtih jeh preefsch iantas ismehleht, irr kohti gruhst leeta, jo ne iltatram irr tas spehls no radditaja dohts. — Arri ne iltatris Latweetis warr tahdus stikkus no wahzu wallodas pahrtulloht un preefsch Latweescheem farakstih. Wezs fakkams wahrdus falka, ka ne iltatris, kas pirti dsimnis, arri proht pirti kurrinahst.

Zaur to, ko te peeminesu, tikkai gribbeju peerahdiht, ka pee iltatras isdarrischanas nahlahs labbi gallu apdohmahst un ka Subs, zeen. spehletaji, man peedohseet, to zerreju,

jo es Subs tikkai gribbeju luhgt un Sums pee firds list tautas gohdu ar to saweju saweenohst steigtees — jeh: wehrâ list, ka Subs gohds arri irr tautas gohds. Th.

Jonas mohdes liffums.

Us prezzibahm braudami eegahja bruhdgans ar sawu tehru kahdâ trakteeri. Bruhdgans sinnadams, ka talschâ newarr braukt, us tehru fazzija: Tu sinni, tehru, ka manna bruhde irr deesgan smalka mansle, ko tu dohma, ko gan mehds warresim lihdja nemt?

Tehws. Nu, pa wezzu mohdi warreja isteitt ar weenu puhsstohpu sahota schnapfa; bet mohdei irr arri kattru reis' sawi liffumi.

Bruhgt. (us trakteerneeku.) Dohdeet mums weenu kohteli brandwihna.

Tehws. Un weenu deffu sakustam.

Trakteerneeks. Nu mihlais L., Subs, ka redsu, schodeen bitt uspuzzejeschees. Us kurreen nu laidiseet?

Tehws. Brauffim us prezzibahm.

Trakteern. Nu tad laikam gan pee mannis eepirkeet ko lihdja nemt.

Bruhgt. Tâ dohmajam gan. Bet fakkait, mihlais kungs, kas mums buhtu wisslabbaki wajjadstigs, pehz jaunus mohdes?

Trakteern. Us kurreen brauffat?

Bruhgt. Us r muischu.

Trakteern. Nu, pee manslehem, mohdes liffums zittadi nekauj, ka Sums japehrf feschas puddeles wihna.

S. Ballod.

Grahmatu sinnos.

Rihgâ pee Ernst Plates warr dabbuht schahda grahmatu:

Semneeks un Piggers.

Wehsoschanahs Rihgâ.

Lustes-spehle peezds gabalds. — Massa 20 kap.

Andeles-sinnos.

Rihgâ, 1. Nowbr. Muls, faufs un wehjains laifs. Linu - tirgus. Schinnis deenas malkaja par trohna linneem 50 lihdj 60 rub. un par bralka no 32 lihdj 40 rub. par birkawu Brakletas linu - sehklas 9 rub. — kap. par muzza.

Sihla andele. Pubs zweeschu 1 r. 60 f. lihdj 1 r. 70 f. rubju 1 r. 12 f. lihdj r. — f. meeschu 110 kap. lihdj 1 r. 15 f. ausu 1 rub. 80 kap. lihdj — f. par puhru. Pubs zweeschu miltu 5 r. 50 f. rubju miltu 3 r. 20 f. lihdj — kap., bibeletu rubju miltu 5 r. — f. meeschu putratimu 5 r. 20 f., lihdj 5 r. 40 f., gerku putratimu 4 r. 20 f. lihdj 5 r. — f. ausu putratimu 6 r. — f. grubbu putratimu — r. — f. srem 5 r. 50 f. lihdj — r. — f., kartuppelu 1 r. 40 f. lihdj 55 r. Puhds zweeschu 4 r. 40 f. lihdj — r. — f. Muzza fahls: farlana 6 rub., 25 f., Balla rupja 6 rub. — kap. smalka — rub. — f., almena fahls — rub. — kap. — Silkes lasdu muzza 11 rub. 50 f., eglu muzza 11 rub. — kap.

Kaudas tirgus. Balts bania billetes 87½ rub., Wids usfalkamas Rihlu - grahmatas 100½ rubl., neusfalkamas — rubl., Rihgas Rihlu - grahmatas 90 rub., Kuzjemes usfalkamas Rihlu - grahmatas 97 rub., 5 procentu usdewu billetes no pirmas leeneschanas 137 rub., no ohras leeneschanas 133 rub. un Rihgas-Dinaburgas dselstuzelâ atzijas 120½ rub.

Lihdj 1mu Nowbr. pee Rihgas atnahuschu 1997 fuggi, un atzichuschu 1897 fuggi.

Atbildedams redaktehrs A. Keitâ.

No jensures atwechles.

Ritâ, 1. Nowbr. 1868.

Kuggu-wehrge.

(Stat. Nr. 44.)

Kad wihrs tohs wahrdu's bij fazzijis: „Wai Zuh's warrbuht tas zilweks eiffat las . . .“ tad feewa ahtri pazehlupees, panehma abbus behrnus uf rohlahm un aif wihra flehpahs. Winna ar plattahm azzim uf fwefehineeku flattija un ar trihzedamahm luhpahm fazzija to wahrdu: „kuggu-wehrge!“

Schê klafsees, lassitajam istaidroht, tas tas toreis Franzija bija, tas kuggu-wehrge. Es faktu toreis, jo taggad kuggu-wehrge Franzija wairs nau.

Leelas Franzijas ohlâs bij sawadas fugges, to par galehrehm sauza. Leelt nedarbineeki, ar kehdehm faistiti, uf fuggehm bija tee ihreji un bes tam winneem wehl wiffadi zitti gruhti darbi bij jastrahda. Behdigaku listeni kâ kuggu-wehrge listeni gan newarr isdohmatees. Gruhts darbs, flitts ehdeens, par kartu nepeeklahjigu wahrdinu, par kartu greisu flattichanu pahtaga. Un sahpehm un behdahm launs peebeedrojahs. Kuggu-wehrge kâ zilweks wairs netikka ufflattihits. Wahrda winnam wairs nebij, bet pa nummureem winnus nosauza, nummuris 10 wat nummuris 100. Un kad winnus wakkâ laida, tad tomehr winni bij pasubbuschi laudis. Jo las weenreis par kuggu-wehrge bij hijis, tahdam neweens wairs neustizzejahs, no ta katrs behdosa itt kâ no tshubstas jeb kâ no tigeria.

Saimineeks wehl kahdu laiku apflattija fwefehineeku, itt kâ tshubstu jeb mescha fwehru mehds apflattihit un tad fazzija: „Gij ahra!“

„No Deewa puffes! apsehlojatees!“ tâ fwefehais „dohdat mannim jel glahsi uhdens!“

„Schaweenu tewin dohschu, ja ne-eesi, zittu nelo!“

Wisch aifflehdsa durwis un bultu preekschâ fehahwa. Tad reisneeks dstebeja ka flehgi no eefschpuffes tilka aistaititi un aibulteti.

Nakts bij klacht. Kusks wehstsch puhta no Alpu kalneem. Kur glahbtees no aufstuma? Wihrs weenâ dahsâ eewehroja wakkara krehflâ masu buhdinu. Wisch pahrlahpa fehtu un atraddahs dahsâ. Wisch pee buhdinas peegahja klacht. Tai durwju weetâ bij fehaur's zaurums. Reisneeks zeeta baddu un aufstumu. No badda newarredams isfargatees, tal no aufstuma gribbeja isglahbtees. Wisch liltahs uf wehderu un eelihda buhdinâ. Tê atraddahs falmu un gais bij deejgan filts. Wisch mettahs uf falmem un labbu laiku nemas nekusteja, tahds bij peekuffis. Tad summu noschnalleja un ferwim pagalwê litta. Bet paschulait' askanneja sawads trohknis, itt kâ funna nurdeschana un leela affins funna galwa parahdijahs zaurumâ.

Tâ bij funna buhdina.

Reisneeks bij stiprs un drohschstridigs wihrs. Wisch nehma nubju rohtâ un summu preekschâ turredams

itt kâ preeksch turramas bruunas islihda ahra no buhdinas.

Utschagarni bij jaet, jo affins funs weenumehr sawus sohbus rahdija.

Ur mohlahm wisch isglahbahs un fehtu atkal pahrlahpa.

Tê nu wisch atkal stahweja eelâ, weentulis, bes junta, bes guttu weetas, no wisseem idsihts un aifraidihits, ir no pascha funna. Rabbags krita uf almini un weens garram gahjeis dstebeja, kâ nopuhthas: „Es efmu flittals ne kâ pats funs!“

Par kahdu briedi wisch pazehlahs un atkal sahla staigah. Wisch pilsehtai mugguru greesa, zerredams, laukâ kahdu kohu jeb kahdu feena laudsi atrast, kur no aufstuma warretu glahbtees.

Kad labbu gabbalu bij staigajis, arween ar no kahrtu galwu, tad apstahjahs un flattijahs. Statitichanas rinkis bij gandrih melns, bet kad mehness sahla spihdeht, tad wissu to apgabbalu warreja apflattihit. Leelas kailas nores ar kahdeem retteem fakaltufschem krahmeem un ar kahdeem nejaufeem kohkeem. Tê azzim nebij itt nekahdas eepreezinaschanas. Tê noskummusi dwehsele palikka jo flummigaka.

Reisneekam tê palikka nelabbi ap firdi un wisch atkal atpalkat greesahs uf pilsehtu. Wisch tê bij fwefehineeks un tadeht tapat ween gahja, kur kahjas neffa.

Polizejas nammam garram eedams beidsiht tilka pee basnizas. Tai dubri rahdija.

Metaktu no basnizas irr drikkeschanas nams ar afmina benki preeksch durwim. Wihrs bij peekuffis lihds nahwei, isfamiffis un bes zerribas. Wisch apgullahs uf scho benki.

Weena feewa ismahza no namma un winnu tê redseja guttoht.

„No Zuh's schê darrat?“ tâ winna praffija.

Wihrs itt dusnigs atbilbeja: „Wai neredsat, kâ guttu? Wai Zums azzu nau?“

„Uf scho afminu benki?“

„19 gaddus no weetas uf kohla benki efmu gullejis. Schodeen guttu uf afmina spilwini,“ — tâ nejauki pasmeedamees wihrs atterza.

„Tad laitam saldats effat bijuschî?“ tâ feewa praffija.

„Ja, gan. Saldats.“

„Kapeh; trohgâ ne-eita?“

„Tapeh; ka mannim naudas nau.“

„Tê Zums druffu naudas“ — tâ feewa — „mannim wairal' nau klacht.“

„Dohdat ween!“ tâ reisneeks.

„Bet par tik mas naudas trohgâ kohrteli nedabuseet,“ — tâ feewa — „Wai tomehr ne-effat prohmejuschî? Tas jau newarr buht, ka tê par nakti paleekat. Zums laitam falkt un Zuh's gribbeseet

ehst. Tee Zuh's gan no schelastibas buhtu war-rejuschi usæmt!"

"Es esmu klaudsinajis pee wiffahm durwim."

"Un neweens Zuh's nau usæhmis?"

"Ne, wiffur manni aifraidijusch."i.

"La seewa aistiffa ta wihra rohku un winnaam rabdija ar pirstu weenu pamafu mahjinu."

"Zuh's fakkat, ka pee wiffahm durwim effat klaudsinajusch?"

"Ja, to esmu gan darrijis."

"Wai pee schahm durwim arri effat klaudsinajusch?"

"Ne."

"Nu tad klaudsinajat tif ween drohschi!" Ta fazzidama ta labfirdiga seewina aifgabja.

II.

Schinni mahjinâ bistaps Miriels dsihwoja. Bistaps irr zittu semmaka mahzitaju preefschneeks. Par scho bistapu kahds wahrds buhs jateiz. Winna firds bij mihlestibas pilna. Winsch brabtus mihfoja. Winsch katru zilweku turreja par brabli. Winsch sewim firdi buhtu israhwis, ja zaur to brabli buhtu glahbt warrejis. Winnaam ta bistapam bij warren leela eenahschana, bet winsch gandrihs wiffu atdewa zeesdameem un pats dsihwoja nabhadfigi.

Kahda winna firds bij, to lassitaji atfahrtih's no ta, fo tē stahstischu. Bistapam peederreja stalta pils. Pillei lihdsâs bij masa, masa wahjineeku mahjina. Ko bistaps darrija tuhli obtrâ deenâ, kad fawâ pilli bij eegahjis? Winsch atdewa pilli teem wahjineekeem un pats dsihwoja wahjineeku mahjinâ. Winsch fazzija: wahjineeku irr dauds un teem waijaga dauds ruhmes. Mannim turpretti mahfa ween klah't un wezza kalpone. Mehs effam trijata un mums waijaga mas ruhmes. Mihfim!" Un ta arri teescham darrija.

Tanni wallarâ, kad reisneeks nekur mahjasweetu newarreja useet, bistaps fawâ rakstamâ istabinâ stipri ar grammatam puhlejahs. Kad wallarina laifs klah't bija, tad wezza kalpone, Maglohre wahrda, famu kungu aizinaja pee galda. Bistaps grammatu aistaisija, pazehlahs no galda un dewahs us ehdamo istabu.

Ehdamas istabas durwis gabja taisni us eelu.

Kad bistaps eenahza ehdamâ istabâ, tad bistapa wezza mahfa, Baptistihne wahrda, ar Maglohri par weenu fawadu notikkumu runnaja, kas pilsfeh'ta notizzis. Maglohre, kahdas leetas preefsch wallarinahm pirloht bij dsirdejusi, ka weens rasbainees, weens zittahrejs fuggu-wehrgs pilsfeh'ta blandotees, no ka gauschi jafargajotees. Wehl abbas wezzites par to runnaja, zil aplam bistaps darroht, ka famus durwis deen' un nakt' atstahjoht wallâ. So rasbainees drihs warroht eenah't eefschâ un tē plohsitees. Ko tad winni, tee 3 nespehzigee wezzisch'i darrischoh't?

Kamehr abbas wehl ta runnaja, bistaps eenahza eefschâ un prassija, par to winnas tif debfigi runnajoht? Manglohre wiffu isteiza un turklat fazzija:

"Scho nakt' laikam kahda nelaimē notifs pilsfeh'ta. Wiffa pilsfeh'ta to falka. Kâ tad arri ne? Mums jau nakti pa eelahm ne laternu nau. Un schinni mahjâ ihpafchi nekahdas drohschibas nau. So muhsu durwis jau weekamehr stahw wallâ, deen' un nakt'. Bistapa kungs jau aifloedis, ka nebuschoht aiflehgt. Kas sinn, wai tas fuggu-wehrgs scho nakt. --

Paschulait stipri pee durwim tiffa klaudsinah'ts.

"Naktat ween eefschâ" ta bistaps fazzija.

Durwis atwehrabs. Weens zilweks eenahza eefschâ.

Scho zilweku, mehs to pasihstam labbi. Tas bij tas reisneeks, fo nupat effam redsejuschi, pa pilsfeh'tu apfahrt skreijoht un gutkas weetu meflejoht.

Winsch eenahza, metta kahds sohlu's us preefschu un apstahjabs, durwis aif sewim wallâ laifschoh't. Summa wihram bij muggurâ, nubja rohka. Winsch ne-issfattijabs wis pasemmigs, kâ luhdsejam klahjabs, bet drohschfirdigs un itt kâ us warras darbeem gattaws. Ugguns krahni to apspihdeja. Winsch nejauhs issfattijabs. No winna gan warreja bistees.

Maglohrei nebij ne tif dauds spehta, ka kleeht warreja. Winna trihzeja kâ apfas lappa un ar atwehrtu mutti un ar plattahm azzim skattijabs us scho breefmigo wihru.

Baptistihne skattijabs us bistapu un eewehrodama, ka bistaps ittin meerigs rabdijabs, arri winna famu firdi eemeerinaja un drohscha paliffa.

Bistaps laipnigi skattijabs us eenahzeju un paschulait' atdarrija mutti, laikam gribbedams prassih't, kas winnaam patihsoht.

Wihrs atspeedahs ar abbahm rohlahm us reif us nubju, skattijabs drohschi gan us bistapu, gan us abbahm seewahm un ar stipru balfi, bistapa runnu nenogaididams, fazzija:

"Zuh' feh'e! Mannim Jahns Walljahns wahrda. Es esmu fuggu-wehrgs. Es 19 gaddus Zuhlohnes obsta kâ fuggu-wehrgs esmu strahdajis. Preefsch tfeh'trahm deenahm esmu atlaists tizzis un taggad esmu eedams us Pontarljeh, itt kâ mannim pawehlets. Schodeen 50 werstes kahjahm esmu staigajis. Kad scho wallar' schinni pilsfeh'ta eenahzu, tad manni aifraidija no trakteera deht mannas dseltanas passēs, kas apfihme, kâ fuggu-wehrgs esmu bijis. Es esmu isgabjis no pilsfeh'tas, laukâ semm swaigsnehm gulleht. Bet swaigsnes nau spihdejuschas. Es esmu dohmajis, ka warrbuht leetus lihsoht un ka Deewa nau, kas leetu warretu kameht lih't un es esmu atpaktat greepees us pilsfeh'tu. Kad spehks fahla truhzin, tad us almina benki esmu apgullees. Bet weena labba seewina mannim rabdija Zuhju mahju un fazzija: klaudfina tur! — Es esmu klaudsinajis. Kas ta feh'e par mahju irr? Wai trakteer-

neefs effat? Mannim irr naudas, deefgan. Par teem 19 fuggu-wehriga gaddeem 109 rublus esmu pelnijis ar fawu darbu. Es malfafchu. Par to mannim nefas nefait. Mannim irr naudas. Es esmu gauſchi peefuffis. 50 werstes kahjahm esmu gahjis. Mannim gauſchi gribbahs eht. Wai kau-feet, ka paleetu?"

"Maglohre" — tà biskaps fazzija — "ſteidſees! Uſleez tellehti uf galdu preeſch zeemina!"

Zilweks metta 3 ſohtus uf preeſchu un ſwezzei tuwojahs, kas uf galdu ſtahweja: "Klaufat" — tà wiſch fazzija, itt tà biskapa wahrduſ labbi ne-buhtu apfehriſ. — "Wai ne-effat dſirdejufchi? Es esmu fuggu-wehrigs. Weens nolahdehts zilweks. Es nahku no Tulohnes." — Pee ſcheem wahrdeem wiſch iſwilla iſ feſchas leelu dſeltanu papihru, fo attaiſija. — "Luhl' ſchè manna paſſe. Dſeltana, tà redſat. Tas uf to derrigs, ka manni wiſſur dſenn un aiſraida. Wai gribbat laſſiht? Es mahku laſſiht. Es to esmu mahzijeſ fuggu-wehrſibas laikà. Tur weena ſlohla preeſch teem, kas labpraht gribb mahzitees. Redſat kas uf ſcho paſſi rakſihts: "Jahns Walljahns, atlaiſts fuggu-wehrigs, dſim-mis L. zeemà. Wiſch 19 gaddus par fuggu-wehrigu bijis. No ſcha zilwela jaſargajahs." Ko nu Suhſ faklat? Wiſſa paſaule manni iſdſinnuſi. Wai Suhſ manni gribbat uſnemt? Wai tè trakteers? Wai mannim gribbat doht eht un dſert un gukſas weetu? Wai Sums ſtallis irr?"

"Maglohre" — tà biskaps fazzija — "Suhſ muſhu zeeminaſ glibtu gultu uſtaiſſeet maſà lambari."

Maglohre tuhlit aiſgahja, biskapa pawehleſchenu iſdarriht.

Biskaps fuggu-wehrigam peegreeſdamees fazzija:

"Paſeſchatees un ſildatees. Wehs tuhlit wakka-rinu ehdiſim un kamehr ehdiſim, kamehr Sums gulta buhs taiſita."

Nu beidſoht zilweks wiſſu apfehra un aiſ leela preeka apſtulbohts un tà tà traks palizzis iſſauzahs:

"Teefſcham? tà? Suhſ manni uſnemfeet? Suhſ manni neaiſdſennat? Weenu fuggu-wehrigu! Suhſ uf mannim neſaklat wiſ: tu! Giſ tu prohſ, funſ! tà mannim arween mehds fazzih. Es gan tizzeju, ka manni aiſraidifeet. Es jau arri tuhlit biju ſaz-zijis, kas es esmu. Al tawu labbu feerwinu, kas mannim ſcho mahju eerahdijufi! Es wakkarinu ehdiſchu! Es gultà gulleſchu! tà wiſſi zilwek gultà guk! Weena gulta! 19 gaddi pagahjufchi, kamehr gultà ne-esmu gullejis! Suhſ gribbat, lai es ne-eemu wiſ prohſ.

Suhſ effat gohda laudis. Un tad mannim jau arri irr naudas. Es labbi malfafchu. Krohdſi-neela lungs, tà Sums wahrda? Es malfafchu, ſil praſſifeet. Suhſ effat weens gohda wihrs. Suhſ taf effat trakteernees, wai nau teefa?"

"Es esmu" — tà biskaps — "weens preeſteris, weens mahzitajs."

"Weens mahzitajs!" tà wihrs iſſauzahs — "Al tawu labbfirdigu mahzitaju! tad laikam naudu no mannim nepraffifeet? Suhſ laikam pee ſchahs lee-las haſnizas effat par mahzitaju?"

Tà runnadams wihrs fawu ſummu un fawu nuhju iſtabas fakta bij nolizzis un fawu paſſi attal feſchà eebahſis. Tad paſehdabs un fazzija wehl:

"Sums mihlſta ſarbs, mahzitaja lungs, Suhſ nabbaga fuggu-wehrigu nepulgojat. Teefſcham ta labba leeta, weens labſ mahzitajs. Tad Sums nau waijadſigs, ka Sums malfaju?"

"Nè," tà biskaps atbildeja — "paturrat fawu naudu preeſch ſewis. Zil Sums irr naudas? Wai neſazzijaht, ka 109 rubli Sums effoht?"

"Ja, tà gan irr."

"109 rubli" — tà biskaps. — "Un par zil gad-deem ſcho naudu effat pelnijufchi?"

"Par 19 gaddeem."

"Par 19 gaddeem!" — tè biskaps dſiki nopuhtahs.

Wihrs tahtal ſtahijija: "Mannim wehl wiſſa manna nauda. Pa tahm 4 deenahm, kamehr uf brihwahm kahjahm esmu palaiſts, wairaf ne-esmu iſ-tehrejis ne tà 50 kapeikas, fo esmu pelnijis, obr-maneem pee weſumu krauſchanaſ palihdſedams. — Suhſ effat mahzitajs. Tad Sums kahdu leetu ſtahſtiſchu. Weenreſ biskaps nahza pee mums fuggu-wehrigem. Suhſ laikam taf ſinnafeet, ka biskaps irr tas mahzitajs, kas zelts par zitteem mahzitajeem? Suhſ gan ſaprattifeet. Biskaps mums turreja Deewa wahrduſ. Wiſſi fuggu-wehrgi bij ſapulzejuſchees. Wiſch runnaja. Wet es ſtahweju tahtu no biskapa un neſo newarreju ſadſirdeht. Redſat, tas irr weens biskaps.

(Us preeſchu wehl.)

Wiltiga nandos taiſiſchana Lehrpatà 1831.

Bija auſſts ſeemas waklars. Wehſſch ploſſijahs ap ſturſteneem un wehja puttenus dſinna pa eelahm. Paſchas wezzas leepas dohmeskalnà ſawus ſarrus itt tà rohkas pazehla ſchehlaſtibu luhgoamahs. Pa eelahm maſ ween zilwek bij redſami. Katſ tabdà breeſm igà laikà labba' aiſtrahſni ſehdeja ne tà laukà ar auſſtumu un wehju kautees. Paſchi ſunni, kurru dauds rohdahs Lehrpatà, ſchoreis fawu wezzo eerasto ammatu bij aiſmirſufchi un pa eelahm ne-ſkraid.ija. Til weens funſ ween par ſlikto laiku neh.ehdadams tà tà ſa-ihdſis pa turguſ-plazzi ſtaigaja. Wiſch ſtattijahs uf rahtuſi, kur pulkſtens paſchu-lait' apſitta dewito ſtundu un wehl kahdu brihtiau tà tà apdohmadamees peepeschi riſſchòs laida uf akmina,=eelu un eefrehja S... namma pagalmà, Win nam tà zekkarahditajam paſkaſteigdamees diwju bagg atu Pohlu ſtudentu mahjoſki teekam. Winni bija brahti un no augſtas fuggas, firſti, tas irr:

no teem wißaugstakeem. Wezzafam bracham bij Kasimirs, wannam Albins wahrda.

Tä studentu beedribä bij fapulzejupees. Wianni fehdeja ap galdu, fahrtes fpehledam un wihnu dferdami. Waigi bij farkam, azzis spihdeja, fmeeschana atskanneja un neschkißti jobki netruffa. Tä Pohthu jauniba farwu laiku kawaja, lai gan Pohthu dumpineeki paschulail' Pragas un Ostrolentas flakti-nds no Kreewu farraspehka bij uswabreti tiffuschu un lai gan Pohthu semmei toreis deefgan flitti klahjabs. Studentu beedribai tä tä par preeschneeku bija tas faimineeks, firts Kasimirs, flaits jaunellis ar bahlu waigu, bet ar spihdedamahn, mellahm azzim. Swahr-tus winsch bij nowiljis, fahrtes wiannam bij rohka un fmeedams tam studentam, kas lihdsas fehdeja, praffija, wai wehl gribboht spehleht?

Students, arri no Pohthu leellungu fuggas, Aleksanders wahrda, kas baktera ammatu studecreja, at-bildeja, ka wairs negribboht.

„Tas irr pareisi.“ — tä weena jauna un flaissta feewa fazzija, kas Aleksanderam lihdsas fehdeja. „Es schinni beedribä esmu tas weenigs feeweets un tapeh; mannim ta warra, Jums aisleegt, ka Jubs negantas fahrtes wairs nespehlejat. Jubs, firts, schodeen mannu mißto wihru un tohs zittus studentus til neschehligi effat istuffchojuschu un win-neem wiffu naudu nowinnejuschu, tä ka teescham nesinnu, fur naudu nemischu, ar to riht pufdeenu apgababt.“

„Aleksander“, tä firts praffija, „wai teescham pehdigo rubli effi paspehlejis?“

„Tä laifam gan buhs“, tä Aleksanders atbildeja.

„Albin“, — tä firts Kasimirs bracham fazzija, — „dohd' to kastiti schurp. Weens laulahts pah-ris, kas jau til agrä jauniba apprezzejees, nedrihst wis baddu zeest.“

Albins, flaisst jaunellis ar smalku feiju un ar mellahm azzim, pazehlahs un is ohtras istabas at-nessa kastiti, fo wezzafam bracham atdewa.

„Es herreju, ka të wehl deefgan buhs naudas“, tä Kasimirs fazzija, un kastiti atwehriß un naudas fihmitu paffinu isahemis to dewa Aleksandera flaisstai feewai. „Wai wehl kahdam patikohs no schahs naudas?“

„Nudee, to gan warram bruhleht!“ tä weenä balfi tee zitti studentu issauzabs.

„Nu tad nemmat!“ tä fazzidams Kasimirs arri winnus ar naudas papihreem apschinkoja.

„Urrah, wehl ar Pohthu semmi nau pagallam!“ tä preezigt garwiledami studentu to naudu eebahsa feschä.

Arri firts Kasimirs bij gauschi johzigs un Alek-sanderam fazzija: „Teescham, Aleksander, tu effi laimigs zilwets!“

Aleksanders atbildeja: „Laifam tabeht manni teizi

par laimigu, ka fuhrmanam Ehrenbuscham feewu esmu panehmis un pats ar to apprezzejees? Tawa taifniba. Manna feewa irr flaissta deefgan. Es esmu pilnä meerä.“

Kamehr wianni tä johkojabs, pa treppehm pee-pefchi atskanneja johbinu flanna. Kurwis atweh-rabs un weens polizejas wirfneeks ar trim salda-teem eenahza istabä. Bet Kasimirs ar sibbina ah-trumu, pirms saldati bij eenahfuschu, pee rastama galda bij ffehjis un no schuhplahdes weenu paffinu isahemis un to fahbakä eebahsis.

„Wai fehè dshwo tee abbee firts Kasimirs un Albins G.“ tä wirfneeks praffija.

„Ja, gan!“ tä tee bracht, atbildeja, — „kas Jums patihlahs?“

„Gan to farwä laika dabbuseet sinnah“, — tä tas wirfneeks fazzija. „Taggad Jums to ween drihktu teift, ka effat apshohseti, ka lihds ar zitteem Pohkeem prett Keisaru dumpojusches. Jubs ar sal-dateem weddihs us Nehweli. Tohs zittus lungus es lihdsu tuhliß aiseet. Tu, Swans, un tu, Mak-sims, stahtees pee abbeem firsteem, kamehr es pats to rastamo galdu pahrluhkofschu.“

Aleksanders ar farwu feewu un ar teem zitteem studenteem fahihjusches ahtri aishwihlahs.

Wirfneeks rastama galda schuhplahdes ihmelleja, bet itt nekahdu faunumu neatradä.

Kasimirs, drohschaks palizzis, wirfneekam nu lihdsä, lai wiannam taujoht, tai deenestmeitari, kas ohträ istabä effoht, pee-fazzihß un isskaidroht, kas tai ar wianna mantahm jadarroht, kad winnu aishweddischoht.

Wirfneeks to kahwa.

Kasimirs pateizabs un to meitu fauza, kurrai Lio Glas wahrda bija. Meita ahtri atsteidsabs un firts tai fazzija, kas ar wianna mantahm ja-darroht. Wirfneeks wehl ar schuhplahdehm puble-jabs, arri saldati par to nebehdaja, fo firts ar meitu runnaja un tä tad wiannam isbewahs, to meitari eedohß. Turklahß winsch tai aufi fchulsteja, lai to paffinu bes kaweschanahs Embaka uppè ee-mettoht. „Ja manneem wahrdeem neklausifi“ — tä firts wehl fazzija — „tad mehß abbi diwi effam pasudduschu laudis. Manni tad apzeetinahs frepostä un tewi aishwihß us Sibiriju. Ne-aishwirsti man-nus wahrduß.“

Pufstundu wehlat abbi firts, no saldateem pa-wadditi, brauza us Nehweli. Pehz kahdu laiku Lehrpateefchi dabbuja sinnah, ka abbi firts tä arri jun-furi wardijas jahneeku pullam effoht pee-faititi. Wai wianni teescham dumpojusches wai nau, to nedabbuja sinnah.

(Us preeschu wehl.)

Atbilledams redaktehrs A. Leitän.

No zenures atwehlehtis.

Rihgä. 31. Oktoberi 1868.

Drikketis pee bilfchu un grabmatu-drikketaja Ernst Plateß, Rihgä, pee Pehtera fahrijas.